

Utformning av förbindelsedel till skeletterade partialproteser underkäken

En konstruktionsritning utförd av tandläkare bör alltid bifogas den labb-sedel som sänds till tandtekniker.

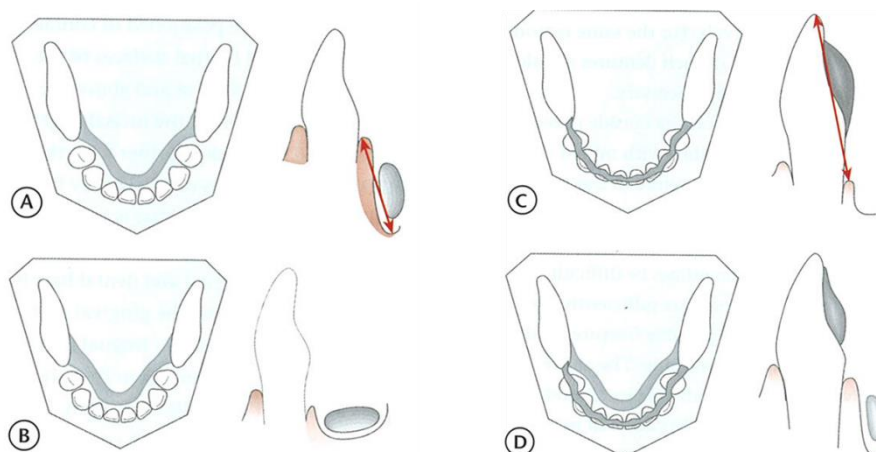
I fall med ett restbett i underkäken och friändsadlar bilateralt kan man välja att förena sadelpartierna med en skena, bar eller kombination, en så kallad förbindelsedel. Denna måste dimensioneras ordentligt för tillräcklig styvhet så att ingen flexibilitet finns i konstruktionen.

I samtliga fall rekommenderas att friändsablarna går upp över halva trigonum retromolare som utgör ett stabilt stöd och är mer resistent mot resorption. Denna utsträckning hindrar att protesen tappar bakåt när övriga alveolarutskottet resorberas. Alternativt får protesen kontrolleras med tätare intervall och alltid rebaseras vid behov.

En lingual bar placeras mot alveolarutskottet om utrymme finns och med god marginal mot munbotten, alveolarutskott och tandrad **A**. Rekommenderas vid glesställning. Baren upplevs ofta komfortabel för patienten och kan därför utformas med optimal dimensionering och droppform. Ju längre bar, ju kraftigare dimensionering. Kan dock sårgöra mjukvävnaden om protesen tappar bakåt till följd av resorption.

En lingual skena täcker tandraden och följer tändernas anatomi **C**. Fördelen är att förlorade tänder enkelt kan tillsättas. Nackdelen blir en ökad fraktur-risk om skenan görs tunn för att inte inkräkta för mycket på tungan utrymme. För att förhindra detta kan förningsplan kan slipas på tändernas lingualytor så att skenans tjocklek kan hållas jämn och brottanvisningar undvikas. Rekommenderad dimensionering bör alltid följas vid skelettframställning vilket underlättas vid långa kliniska kronor. Typ av legering påverkar även. Om det blir för många kompromisser med utformningen och/eller svikt uppstår kan man välja att kombinera skenan med en bar och skenan fungerar då som en indirekt retainer **D**.

En sublingual bar förläggs i munbotten under tungan och utförs i de fall när varken konventionell bar eller skena fungerar **B**. Text om tandraden är kraftigt lingualtippad med korta kliniska kronor i kombination med dåligt utrymme.

Materialval skall bifogas konstruktionsritningen. Koboltkrom är vanligast förekommande men vid överkänslighet väljs titan, som pga materialets specifika egenskaper får en något klumpigare utformning.

Gjutlunker kan även förekomma i metallerna och utgöra en brottanvisning. Kan kontrolleras med röntgen.

En dialog måste finnas mellan tandläkare och tekniker och de tandtekniska laboratorier som inte själva utför protesskeletten måste även ha en dialog med sin underleverantör för att säkra tillräcklig dimensionering.

Beroende på restbettets utseende och övrig anatomi kan protesskelettet ges olika utformning. Det går därför t ex inte att säga att en skena alltid måste förenas med en bar då det är många faktorer som styr utformningen. Det är därför viktigt att följa upp en utlämnad partialprotes så att den inte förlorar sin stabilitet pga förändringar i restbett och/eller alveolarutskott.